

Łódź, dnia 27 lipca 2016 roku

Pan
Jarosław Trojan
Wójt Gminy Osjaków

WK – 602/53/2016

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity z 2016 r., poz. 561) informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Osjaków¹. Kontrolą objęto okres roku 2015 oraz wybrane zagadnienia z lat wcześniejszych dotyczące przede wszystkim: kontroli wewnętrznej; prowadzenia rachunkowości; zadłużenia; sporządzania sprawozdań finansowych; gospodarki kasowej; realizacji dochodów z podatków oraz z majątku; udzielania zamówień publicznych; wydatków inwestycyjnych oraz ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, ich wadliwej interpretacji oraz niewystarczającego działania procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

I.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Z ewidencji księgowej wynikało, że na dzień 31 grudnia 2015 roku konto 130 – rachunek bieżący jednostki, posiadało saldo Wn w kwocie 6.295,45 zł. Zgodnie z opisem do ww. konta zawartym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 7 kwietnia – 18 maja 2016 roku. Protokół kontroli podpisany został w dniu 27 czerwca 2016 roku.

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 289 ze zm.), saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223; przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.

2. W ewidencji księgowej na dzień 30 czerwca 2015 roku nie ujęto dowodów księgowych, które dotyczyły zdarzeń gospodarczych, które nastąpiły w czerwcu na łączną kwotę 14.853,86 zł. Natomiast w zobowiązaniach grudnia 2015 roku kontrolowana jednostka nie ujęła kwoty 3.120,48 zł. Powyższym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), który stanowi, iż do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Ponadto w zakresie nie ujętych zobowiązań w grudniu 2015 roku naruszono art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Ustalono również, że jednostka nie prowadzi ewidencji księgowej zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług w sposób umożliwiający, bez wglądu w każdy dokument księgowy (lub w umowę zawartą z wykonawcą lub dostawcą), ustalenie zobowiązań wymagalnych.

3. W zakresie przeprowadzonej na dzień 31 grudnia 2015 roku inwentaryzacji środków pieniężnych na rachunkach bankowych, w drodze pisemnego potwierdzenia salda, stwierdzono, że na wydruku potwierdzającym salda poszczególnych rachunków bankowych prowadzonych w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie Oddział w Osjakowie na dzień 31 grudnia 2015 roku widniały kwoty, które nie zostały ujęte w bilansie jednostki - łącznie 50.515,33 zł.

Ustalono, że są to kwoty zabezpieczeń z tytułu wykonania umów lub z tytułu rękojmi za wady, wpłacone przez wykonawców wyłonionych do realizacji zadań inwestycyjnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - sumy depozytowe wpłacane na rachunek jednostki należy ewidencjonować na koncie 139 - inne rachunki bankowe i na koncie 240 - pozostałe rozrachunki - jako zobowiązania jednostki wobec wykonawców z tytułu wpłaconych zabezpieczeń. Konto 139 - inne rachunki bankowe, służy do ewidencji

operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące, w tym na rachunkach pomocniczych i rachunkach specjalnego przeznaczenia, w szczególności ewidencji obrotów na rachunkach sum depozytowych.

Na koncie 139 dokonuje się księgowania wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów konta 139 między księgowością jednostki a księgowością banku. Konto 139 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych.

W zakładowym planie kont dla Urzędu Gminy w Osjakowie (zarządzenie nr 103/2012 Wójta Gminy z dnia 16 sierpnia 2012 roku), w zasadach funkcjonowania kont bilansowych dla konta 139 – inne rachunki bankowe, przyjęto powyższe uregulowania, wyodrębniając analitycznie konto 139-1 – sumy depozytowe. W zakresie konta 240 – pozostałe rozrachunki, zapisano że na stronie Ma ewidencjonuje się między innymi wpływy sum depozytowych wyodrębniając analitykę 240-3-1 pozostałe rozrachunki – sumy depozytowe. Z przedłożonego kontrolującym wydruku obrotów za 2015 rok na koncie 240-3 wynika, że w momencie zwrotu wykonawcy 70% kwoty zabezpieczenia należytego wykonania robót budowlanych, pozostałe 30% przechowywane na zabezpieczenie z tytułu gwarancji czy rękojmi zostało wyksięgowane np. Wn 240-3-1/612 i Ma 139-1 z treścią operacji – założenie lokaty zabezpieczenie roszczeń.

Przepis § 17 ust. 3 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów stanowi, że bilans powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym dla jednostki budżetowej. We wzorze bilansu jednostki budżetowej, stanowiącym załącznik nr 5 do powołanego wyżej rozporządzenia, po stronie Pasywów przewidziano w części C Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania - pozycję II.6 Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów), a po stronie Aktywów, w części B Aktywa obrotowe pozycję III.2 Środki pieniężne na rachunkach bankowych.

Bilans jednostki budżetowej jest sprawozdaniem finansowym i zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości winien rzetelnie i jasno odzwierciedlać obraz finansowy oraz majątkowy jednostki, a niewykazanie kwoty zabezpieczeń ujętych na lokatach terminowych spowodowało zaniżenie kwoty środków przechowywanych na rachunkach bankowych oraz kwoty zobowiązań jednostki, a w konsekwencji sumy aktywów i pasywów.

Wójt Gminy i Skarbnik Gminy potwierdzili, że zabezpieczenia należytego wykonania umów wniesione w pieniądzu przechowywane są na oprocentowanych rachunkach bankowych w formie lokaty oraz że ewidencja lokat z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania robót wynikających z umów z wykonawcami była prowadzona poza bilansem. W trakcie kontroli RIO, pod datą 20 kwietnia 2016 roku, powyższe lokaty zostały zaksięgowane na kontach bilansowych jednostki Wn 139-4 / Ma 240-4-1.

4. W ramach kontroli prawidłowości prowadzenia ewidencji środków trwałych (konto 011) stwierdzono ujęcie w ewidencji analitycznej – grupa „0” - gruntów z podgrupy 01 i 03 (grunty rolne, sady, łąki trwałe, pastwiska, grunty pod stawami, grunty pod rowami, tereny komunikacyjne – drogi) bez określenia ich wartości początkowej. Mając na uwadze art. 20 ustawy o rachunkowości, należy zauważyć, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowo stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej. W przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych, kierownik jednostki może zezwolić na udokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych, sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji. Nie może to jednak dotyczyć operacji gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług oraz skup metali nieżelaznych od ludności. Przytoczone uregulowania zawarte w ww. przepisie prawa określają obowiązek ujęcia w księgach rachunkowych każdego zdarzenia gospodarczego, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym. Niewątpliwie takim zdarzeniem gospodarczym jest nieodpłatne otrzymanie składnika aktywów np. gruntu czy też budowli drogowej. Decyzje komunalizacyjne wydawane przez Wojewodę Łódzkiego nie określały wartości gruntów, zatem nie mogły stanowić dowodu księgowego, lecz mogły stanowić podstawę do sporządzenia zastępczego dowodu księgowego, po uprzednim określeniu wartości przejmowanego gruntu.

Należy zaznaczyć, że niewykazanie wartości gruntów zajętych na drogi gminne oraz pozostałych gruntów w sprawozdaniu finansowym miało wpływ na rzetelne przedstawienie sytuacji majątkowej. Grunty są cennym składnikiem majątku, a ich wycena bilansowa powoduje wzrost aktywów trwałych jednostki. W świetle przepisów ustawy o rachunkowości brak jest podstawy do wyłączenia z ujęcia w księgach rachunkowych i z dalszej wyceny bilansowej gruntów, których zaliczenie do środków trwałych wynika wprost z ich definicji określonej w art. 3 ust. 1 pkt 15 ppkt a) ustawy o rachunkowości. Należy zauważyć, że dla konieczności ujęcia w księgach rachunkowych nie ma znaczenia sposób użytkowania czy przeznaczenia gruntu. Przeznaczenie gruntu może być brane pod uwagę przy określaniu jego wartości stanowiącej podstawę ujęcia w księgach rachunkowych.

Ponadto brak określenia wartości przekazywanego majątku w odpowiedniej decyzji nie dyskwalifikuje tego składnika majątku do ujęcia w księgach rachunkowych pod względem wartościowym. Wycena środków trwałych, w szczególności gruntów następuje w oparciu o art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że nie rzadziej niż na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Ponadto art. 28 ust. 2 ww. ustawy precyzuje co należy rozumieć przez cenę nabycia,

a mianowicie jest to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu. Z przytoczonego przepisu wynika wyraźnie, że środki trwałe przyjęte nieodpłatnie wycenia się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

W zakresie wyceny gruntów zwrócić należy uwagę na art. 150 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 ze zm.), który stanowi, że w wyniku wyceny nieruchomości dokonuje się określenia wartości rynkowej, odtworzeniowej, katastralnej i określenia innych rodzajów wartości określonych w odrębnych przepisach. Ponadto art. 150 ww. ustawy stwierdza, że wartość rynkową określa się dla nieruchomości, które są lub mogą być przedmiotem obrotu, wartość odtworzeniową określa się dla nieruchomości, które ze względu na rodzaj, obecne użytkowanie lub przeznaczenie nie są lub nie mogą być przedmiotem obrotu rynkowego, a także jeżeli wymagają tego przepisy szczególne, wartość katastralną nieruchomości ustala się dla nieruchomości, o których mowa w przepisach o podatku od nieruchomości oraz że określenia wartości rynkowej i odtworzeniowej dokonują rzeczoznawcy majątkowi. Z powyższego przepisu nie wynika obowiązek wyceny nieruchomości na potrzeby ewidencji księgowej, a tym samym obowiązek sporządzenia takiej wyceny przez rzeczoznawcę majątkowego.

5. Inwentaryzacja w drodze weryfikacji w zakresie gruntów przeprowadzona została w sposób nieprawidłowy, gdyż nie ujawniła występowania gruntów, które pozostają w ewidencji księgowej bez wyceny. W myśl przepisów ustawy o rachunkowości, istotą inwentaryzacji jest zweryfikowanie rzetelności danych ujętych w ewidencji księgowej w zakresie posiadanych składników majątkowych oraz ustalenie ewentualnych różnic pomiędzy stanem ewidencyjnym a rzeczywistym.

Przeprowadzona inwentaryzacja aktywów finansowych zgromadzonych na innych rachunkach bankowych w drodze pisemnego potwierdzenia salda nie wykazała różnic między stanem środków pieniężnych na rachunkach bankowych, a saldem konta 139 wynikającym z ewidencji księgowej jednostki.

Podobnie inwentaryzacja zabezpieczeń należytego wykonania umów czy zabezpieczeń z tytułu rękojmi za wady, przeprowadzona w drodze weryfikacji winna wykazać różnice między saldem ewidencji księgowej konta 240

a danymi wynikającymi z właściwych dokumentów źródłowych – umów z wykonawcami, protokołów odbioru zadań inwestycyjnych.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości - przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym, a stanem wykazanim w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

W zakresie dochodów budżetowych

1. W zakresie prawidłowości danych wykazanych w sprawozdaniach Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych, sporządzonych za 2015 rok, stwierdzono że:

- uchwałą nr XLI/211/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku Rada Gminy w Osjakowie zwolniła z podatku od nieruchomości grunty, budowle, budynki lub ich części zajęte na potrzeby: ochrony przeciwpożarowej, pomocy społecznej, kultury i sztuki z wyjątkiem części wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej oraz na potrzeby realizacji zadań sołeckich, doradztwa rolniczego, wsparcia i rozwój obszarów wiejskich.

Skutki finansowe udzielonych przez Radę Gminy w Osjakowie ulg i zwolnień w powyższym zakresie zostały obliczone i wykazane w sprawozdaniach w nieprawidłowej wysokości. W przedmiotowych zwolnieniach nie uwzględniono kwoty 124,38 zł stanowiącej skutek zwolnienia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości 691,00 m² powierzchni gruntów pozostałych (691,00 m² x 0,18 zł) zajętych na działalność (...)².

W związku z powyższym zostały również zaniżone skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w ww. podatku o 200,39 zł (691,00 m² x 0,47 zł = 324,77 zł; 324,77 zł – 124,38 zł = 200,39 zł),

- skutki finansowe decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa za rok 2015 w zakresie rozłożenia na raty zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości zaniżono o 1.065,00 zł. Nie wykazano również skutków rozłożenia na raty zaległości w podatku rolnym, które stanowiły 5,00 zł.

W 2015 roku wydano między innymi dwie decyzje w sprawie rozłożenia zaległego podatku od nieruchomości i podatku rolnego na raty na łączną kwotę 1.874,60 zł (113,60 zł podatek rolny, 1.761,00 zł podatek od nieruchomości), tj.:

- decyzję nr RFP.3113.3.3.2015 z dnia 10 września 2015 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległego podatku od nieruchomości w kwocie

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

1.303,00 zł i podatku rolnego w kwocie 56,60 zł. Do skutków nie wliczono rat z terminem płatności do dnia 31 stycznia 2016 roku, 28 lutego 2016 roku, 31 marca 2016 roku, 30 kwietnia 2016 roku, 31 maja 2016 roku oraz do dnia 30 czerwca 2016 roku, każda rata w kwocie 170,00 zł z tytułu podatku od nieruchomości, łącznie 1.020,00 zł,

- decyzję nr RFP.3113.1.3.2015 z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległego podatku od nieruchomości w kwocie 458,00 zł i podatku rolnego w kwocie 57,00 zł. Do skutków nie wliczono raty z terminem płatności do dnia 31 stycznia 2016 roku w kwocie 50,00 zł (45,00 zł z tytułu podatku od nieruchomości, 5,00 zł z tytułu podatku rolnego).

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 11 lit b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.), w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie "Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy" w zakresie rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności podatku, zwalniania z obowiązku pobrania bądź ograniczenia poboru - wykazuje się kwoty dotyczące skutków decyzji organów podatkowych za okres sprawozdawczy. Skutki wykazane w tej kolumnie powinny wynikać z decyzji organu podatkowego, zarówno w zakresie bieżących, jak i zaległych należności. W przypadku podjęcia przez organ podatkowy decyzji o odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zapłaty podatku bądź zaległości podatkowej, skutki finansowe wynikające z tych decyzji powinny być wykazywane za kolejne okresy sprawozdawcze w roku, w którym została wydana decyzja. Wykazane kwoty nie muszą wynikać z rejestrów przypisów i odpisów.

Ponadto zgodnie z § 8 ust. 3 ww. Instrukcji - kwoty dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa obliczonych za okres sprawozdawczy - wykazane w odpowiednich kolumnach sprawozdania Rb-PDP, powinny być zgodne z odpowiadającymi tym kwotom skutkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego, odpowiednio do przepisów rozporządzenia.

2. W kontrolowanym okresie organ podatkowy w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych nie przeprowadzał u podatników kontroli, których celem byłoby sprawdzenie poprawności wykazania przez podatników w deklaracjach podatkowych podstaw opodatkowania.

Mając na względzie unormowania zawarte w art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.) organ podatkowy winien dokonywać czynności

sprawdzających mających na celu ustalenie poprawności formalnej składanych deklaracji, jak również ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Zgodnie z art. 274a § 2 ww. ustawy w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Ponadto organy podatkowe pierwszej instancji mogą przeprowadzać kontrolę podatkową u podatników na mocy art. 281 § 1 i § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Podstawowe zasady przeprowadzania kontroli podatkowej uregulowane są przepisami Działu VI ww. ustawy.

W zakresie rozliczania udzielonych dotacji – działalność pożytku publicznego

1. W dniu 2 marca 2015 roku Gmina Osjaków zawarła z Gminnym Ludowym Klubem Sportowym „WARTA” umowę nr RZK.524.2015 o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu kultury fizycznej i sportu na rok 2015 w zakresie:
 - upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców Gminy, osób dorosłych i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć treningowych w zakresie piłki nożnej, udział w rozgrywkach piłki nożnej juniorów i seniorów. Na realizację ww. zakresu przeznaczono 70.000,00 zł,
 - upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców Gminy poprzez prowadzenie zajęć treningowych w zakresie piłki nożnej dzieci, udział w turniejach sportowych. Na realizację ww. zakresu przeznaczono 5.000,00 zł.

W złożonych ofertach brak było szczegółowo rozpisanych poszczególnych działań planowanych do realizacji (co dokładnie opisano w protokole kontroli). W konsekwencji szczegółowość sprawozdań przedłożonych przez Gminny Ludowy Klub Sportowy „WARTA” w Osjakowie, w których zrealizowane zadania zostały opisane w bardzo ogólnym zakresie nie pozwalała na jednoznaczne stwierdzenie, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Zwrócić należy uwagę, że dotacje na realizację zadań publicznych w formie powierzenia lub wsparcia wykonywania zadań, udzielane na mocy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 239 ze zm.) udzielane są ze środków publicznych i dlatego zarówno proces ich przyznawania, jak i wykorzystanie muszą podlegać rygorystycznej kontroli.

Artykuł 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) wyraźnie określa, że

dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Zgodnie z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności: 1) stopnia realizacji zadania; 2) efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania; 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania; 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Skuteczna kontrola prowadzona przez jednostki udzielające dotacji ma kluczowe znaczenie dla efektywności realizacji zlecanych zadań i wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na ich realizację.

Dokonanie czynności weryfikujących zgodność danych przedstawionych w sprawozdaniach z dokumentacją źródłową powinno zostać potwierdzone stosowną adnotacją osoby, która je wykonała. W przedłożonym kontrolującym sprawozdaniu końcowym pozycja „Adnotacje urzędowe” nie została wypełniona, nie przedłożono żadnego dokumentu z czynności kontrolnych.

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą Wójt Gminy, Skarbnik Gminy oraz pracownicy rzeczowo właściwi w zakresie szczegółowo wskazanym w protokole kontroli.

II.

Przekazując informacje o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań w celu ich usunięcia oraz zapobieżenia powstawaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Ewidencję księgową na koncie 130 – rachunek bieżący jednostki, prowadzić zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w zakresie likwidacji na koniec roku salda ww. konta.
2. Przestrzegać zasady określonej w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którą - w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz

przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz ujmować w księgach rachunkowych wszystkie operacje gospodarcze i finansowe, stosownie do wymogu wynikającego z art. 20 ust. 1 powołanej ustawy, zgodnie z którym – do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

3. Zapewnić prowadzenie ewidencji księgowej na koncie 201 – rozrachunki z obiorcami i dostawcami, w sposób umożliwiający ustalenie kwot ewentualnych zobowiązań wymagalnych do celów sprawozdawczych.
4. Zapewnić ewidencjonowanie na koncie 139 – inne rachunki bankowe, w korespondencji z kontem rozrachunkowym 240 – pozostałe rozrachunki, kwot stanowiących zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz zabezpieczenia roszczeń zamawiającego z tytułu rękojmi za wady, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Zapewnić wykazywanie danych w poszczególnych wierszach bilansu jednostki budżetowej zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Podjąć czynności w celu określenia wartości gruntów, dotychczas niewycenionych i dokonać wprowadzenia ich wartości do ewidencji środków trwałych.
7. Zapewnić należyte udokumentowanie i powiązanie z zapisami ksiąg rachunkowych wyników inwentaryzacji, stosownie do art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.
8. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych oraz Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, danych o skutkach finansowych wynikających z udzielonych przez Radę Gminy ulg i zwolnień oraz z obniżenia górnych stawek podatkowych oraz danych o skutkach finansowych wynikających z wydanych przez organ podatkowy decyzji na podstawie przepisów ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie rozkładania na raty zaległości podatkowych. Dokonać korekty sprawozdań budżetowych Rb-PDP oraz Rb-27S, sporządzonych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku, w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych udzielonych przez Radę Gminy ulg i zwolnień oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od

nieruchomości, jak również z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych wydanych decyzji przez organ podatkowy w zakresie rozłożenia na raty zaległości w podatku od nieruchomości i podatku rolnym. Poprawione sprawozdania przekazać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.

9. Mając na względzie unormowania prawne zawarte w art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa zapewnić w uzasadnionych przypadkach przeprowadzenie u podatników kontroli podatkowych w celu sprawdzenia poprawności wykazywania w składanych przez nich deklaracjach podatkowych podstaw opodatkowania.
10. Zapewnić należyte badanie ofert składanych przez organizacje pozarządowe w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych, pod względem wymaganej szczegółowości oferty w zakresie planowanych do realizacji działań w ramach realizowanego zadania publicznego.
11. Zapewnić należytą weryfikację sprawozdań składanych przez organizacje pozarządowe, którym zlecono do realizacji zadanie publiczne i udzielono dotacji na jego finansowanie, przestrzegając ustaleń umownych oraz wymogów określonych ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub

przyczynach ich nie wykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy Osjaków
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Osjaków
aa.